

BÉKÉS VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK ELNÖKE

Cím: 5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.

Telefon: +36-66-441-156

Előkészítő: Nagy-Szöllősi Anikó	NYILVÁNOS ülés
Véleményező bizottságok: Közyűlés bizottságai	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel

ELŐTERJESZTÉS

Békés Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése
2025. február 19-én tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a Közgyűlés 2024. évi nemzetközi programjának végrehajtásáról; a Közgyűlés 2025. évi nemzetközi programja

Tisztelt Közgyűlés!

A Békés Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése 9/2024 (II. 21) KGY. számú határozatával fogadta el a Közgyűlés 2024. évre vonatkozó nemzetközi programját, melynek végrehajtásáról az alábbiak szerint számolok be.

A 2024. évi nemzetközi program végrehajtása**1. Határ-menti testvérmegyei kapcsolatok: Arad megye és Bihar megye**

A 2024. évben Arad megyével folytatott kapcsolatunkban az INTERREG VI-A Románia-Magyarország 2021-2027 határon átnyúló együttműködési program keretében benyújtani tervezett közös projektjeink domináltak.

Az Interreg VI-A Románia-Magyarország Program (továbbiakban: Program) „*Targeted Call for Operations of Strategic Importance*” („Célzott felhívás a Stratégiai jelentőségű műveletek számára”) című felhívásra a Program 3. számú mellékletében szereplő indikatív lista alapján, az ott meghatározott potenciális kedvezményezettek nyújthattak be támogatási kérelmet. Békés Vármegye Önkormányzata az indikatív listában két projekttel szerepelt. Az egyikben mint vezető kedvezményezett, a másikban pedig projekt partnerként.

A projekteket 6 specifikus célkitűzés mentén volt lehetőség beadni, a 3. számú mellékletben korábban előzetesen megjelöltek szerint. A Program tervezésekor Békés Vármegye Önkormányzata és partnere, az Arad Megyei Tanács a 4.6 specifikus célkitűzést jelölte meg: „Az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és az egészségügyi rendszerek rugalmasságának elősegítése, beleértve az alapellátást, valamint az intézményi ellátásról a családi és közösségi alapú ellátásra való áttérés elősegítése”. A támogatási keretösszeg összesen 70.376.010 EUR ERFA volt. A támogatási intenzitás a következő szerint alakult: **80% európai uniós forrás, 15% magyar nemzeti társfinanszírozás, 5% önerő**. A megvalósítási időtartam és a támogatási összeg (max. 8.750.000 EUR ERFA) specifikus célkitűzésenként eltérő volt.

A felhívás 2024. november 8-án jelent meg, a Monitoring Bizottság aznapi, erre vonatkozó döntését követően. Békés Vármegye Önkormányzata ezt követően azonnal megkezdte a pályázatok előkészítését.

A pályázat benyújtása legkésőbb **2024. december 2-ig** volt lehetséges, a szerződéskötés határideje 2024. december 31 volt. A projekt megvalósítási időtartama maximum 36 hónap lehetett.

A benyújtott projektek az alábbiak:

- I. ROHU00621 Development of Network to Improve Health Status of Population – DENIM (Hálózatfejlesztés a lakosság egészségi állapotának javítása érdekében)**
- II. ROHU00626 Innovative Surgical Unit and Emergency Hospitals in Arad and Békés counties - ISU-EMERG (Innovatív sebészeti osztály és sürgősségi kórházak Arad és Békés megyében)**

A pályázatok beadását összevont jogosultsági és szakmai értékelés követte, majd a Monitoring Bizottság december 16-i döntését követően a szerződéskötésre december 19 és 23-án került sor.

Bihar megyével az M44-es gyorsforgalmi út továbbépítésének tervezése miatt várható a kapcsolatok élénkülése.

2. Kárpát-medencei testvérmegyei kapcsolatok: Hargita megye és Kovászna megye

Az erdélyi magyarokkal való kapcsolattartás évtizedek óta Békés Vármegye Önkormányzatának meghatározó nemzetközi tevékenysége.

2024 februárjában a Csíkszentmihályi Kolbászfesztiválon Hargita megyében képviseltük Békés vármegyét, ahol szakmai egyeztetésre is sor került.

Tavaly testvérmegyeinkkel közösen sikeresen pályáztunk a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által meghirdetett Magyar-magyar közösségi tevékenységek támogatása című felhívásra, melyben 2 000 000.- Ft támogatást nyert Önkormányzatunk. Ennek köszönhetően Kovászna és Hargita megye részt vett a szeptemberi Vármegyénapon Békéscsabán, ahol kézműves bemutatókkal és erdélyi kóstolóval járultak hozzá a rendezvény sikeréhez. Szintén a projekt keretében október elején a Kovászna megyei Kürtöskalács - Édes ízek fesztiválján képviseltük Békés vármegyét. Ez utóbbi rendezvényen külön kuriózumként a békéscsabai szlovákok közreműködésével csörögefánk készült, melyet az érdeklődők megkóstolhattak. A pályázat részét képezi továbbá a csíkszentmihályi kolbászfesztiválon való részvétel is 2025 februárjában.

Testvérmegyei kapcsolataink ápolása érdekében 2024-ben ismét meghívást kapott Kovászna és Hargita megye a 27. Csabai Kolbászfesztiválra, amelyet örömmel elfogadtak, és Önkormányzatunkkal közösen vettek részt a rendezvényen. A testvérmegyei delegációk kulturális programokon vettek részt, valamint szakmai egyeztetéseket folytattak a jövőbeni együttműködési lehetőségekről.

3. Nemzetközi szervezetek

INTERREG Románia-Magyarország Program

Az INTERREG Románia-Magyarország Program célja a közös, román-magyar projektek finanszírozása, amelyek hasonló megközelítést, valamint innovatív megoldásokat követelnek, a határ mindkét oldalán felmerülő igények kiszolgálására, hozzájárulva a jogosult terület fenntartható fejlődéséhez. A támogatható határ-menti terület a következő vármegyét foglalja magába: Arad, Bihor, Satu Mare, és Timiș a román oldalon, illetve Békés, Hajdú-Bihar, Csongrád-Csanád és Szabolcs-Szatmár-Bereg, a magyar oldalon.

2024-ben a nemzetközi program középpontjában már az **INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program 2021-2027-es időszakra szóló programjának megvalósítása** állt.

A Program **Monitoring Bizottságának** működése folyamatos volt az elmúlt évben: írásos eljárásokon keresztül, illetve online üléseken került sor a fontosabb döntések meghozatalára.

A **2021-2027-es időszakra szóló program** stratégiai célkitűzése a zöldebb, ellenállóbb és összetartóbb határon átnyúló régió Románia és Magyarország között. A program teljes költségvetése közel 176 millió Euró, melyből 140,7 millió Euró ERFA támogatás, a nemzeti társfinanszírozások összege pedig összesen több, mint 35 millió Euró. A pályázható célkitűzések: megújuló energia, éghajlatváltozás és katasztrófamegelőzés, biodiverzitás, egészségügy, kultúra és turizmus, közösségi alapú („people to people”) projektek. A források két típusú pályázati felhíváson keresztül érhetőek el: nyílt és korlátozott (stratégiai jelentőségű). A 2023. június 28-án meghirdetett első Nyílt pályázati felhívás két komponensből állt: egy „soft” **projekteket** (amelyek nem tartalmaznak építési engedélyköteles infrastrukturális elemeket) és egy „hard” **projekteket** (amelyekhez építési engedély szükséges) **támogatóból**. A felhívás teljes költségvetése 53 521 942 euró, amelyből **42 817 554 euró ERFA-támogatás**. A nyílt felhívás keretében a két komponensre eltérő határidők vonatkoztak, a **hard** projektekre **2024. január 26-ig** lehetett pályázatot benyújtani, míg a soft projektek esetében a benyújtási határidő 2023. szeptember 27. volt.

A nyílt felhívásra benyújtott projektek értékelése megtörtént, a szerződéskötések folyamatban vannak, ám döntés még nem minden esetben született. A maradványok források terhére a közeljövőben még elképzelhető, hogy új felhívás jelenik meg.

A **stratégiai jelentőségű műveletek** a program 3. mellékletében szerepelnek, az összes ERFA támogatás legfeljebb 50%-át tehetik ki. A stratégiai felhívás 2024. november 8-án került megjelentetésre, ahogyan az az előbbieken részletezésre került.

A projektek értékelése és kiválasztása a Monitoring Bizottság által jóváhagyott módszertan és kritériumok alapján történt.

Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálata (CESCI)

Kontinensünk középső részének együttműködése elősegítése céljából alakult meg a **Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálata** Budapesten (angolul: Central European Service for Cross-Border Initiatives, rövidítve: CESCI).

A szervezet célja, hogy a közép-európai térségben a határon átnyúló együttműködésekben résztvevő intézmények, szervezetek, önkormányzatok szövetségeként működjön és tagjainak különböző szolgáltatásokat nyújtson, segítve ezzel együttműködésük intézményi és infrastrukturális fejlesztéseit és növelve az együttműködések forrásbevonó képességét. Önkormányzatunk 360/2009. (XII.18.) KT. sz. határozatával döntött a CESCI-be való belépési szándékáról. A CESCI 2010. május 5-én megtartott közgyűlésén felvette Önkormányzatunkat tagjai sorába, azóta Békés Vármegye Önkormányzata folyamatosan részt vesz a CESCI közgyűlésein.

2023. augusztusban Hivatalunk egyik nemzetközi kapcsolatokért felelős kollégája részt vett egy CESCI által az osztrák-szlovén határvidékre szervezett tanulmányúton. Fő célja a külföldi jó gyakorlatok bemutatása, átadása volt.

2024. május 9-én került sor a legutóbbi éves rendes közgyűlésre. A főbb napirendi pontok tisztségviselői, tagsági ügyek voltak, illetve beszámolók elfogadása.

Összegzés

Békés Vármegye Önkormányzata a 2024. évben is igyekezett a lehető legeredményesebben közreműködni nemzetközi kapcsolatai fenntartásában, erősítésében.

A 2024. évre tervezett, Közgyűlés által elfogadott nemzetközi kapcsolatainkat érintő fő célkitűzéseinket eredményesen megvalósítottuk.

Az Önkormányzat a különböző, nemzetközi vonatkozású eseményekre szóló meghívásoknak, felkéréseknek lehetőségeihez mérten 2024. évben is igyekezett eleget tenni, a vármegye népszerűsítésének lehetőséget nyújtó eseményeken pedig továbbra is színvonalas megjelenéssel

képviseltette magát és a vármegye egészét. Kezdeményezéseire ezúttal is szép számban érkeztek testvérmegyei delegációk.

Az Önkormányzat részt vett az Irányító Hatóság és a Nemzeti Hatóság koordinációjával folytatott INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program 2021-2027-es időszakra szóló programjának irányításában, valamint sikeresen pályázott az év végén megjelent stratégiai felhívásra, a rendkívül rövid beadási határidő ellenére.

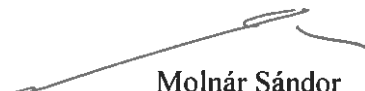
Határozati javaslat:

Békés Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése

1. elfogadja Békés Vármegye Önkormányzatának 2024. évi nemzetközi kapcsolatairól szóló beszámolót,
2. a költséghatékonyság és kölcsönösség elvét követve jóváhagyja a 2025. évi nemzetközi programját (1. sz. melléklet),
3. felhatalmazza Elnökét, hogy a 2025. évi nemzetközi programban a delegálás jogát gyakorolja.

<u>Felelős:</u>	Molnár Sándor elnök
<u>Határidő végrehajtásra:</u>	értelem szerint
<u>Határidő beszámolásra:</u>	2026. I. negyedév

Békéscsaba, 2025. február 10.

Molnár Sándor
elnök

**Békés Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének
2025. évi nemzetközi programja**

I. A külügyi kapcsolatok ápolásának alapelvei és prioritásai

A magyar államigazgatási és közigazgatási rendszer 2011. évi törvényi változásait követően a megyei önkormányzatok feladatköre és költségvetése szűkebb mozgásteret enged a nemzetközi kapcsolataink ápolásában.

Békés Vármegye Önkormányzata számára továbbra is fontos szándék a meglévő külföldi partnerekkel történő együttműködés.

A vármegye földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a közvetlen határ menti szomszédokkal való együttműködés kiemelten fontos a jövő vonatkozásában.

Egyes nemzetközi szervezetekben betöltött tagságunk, illetve az alapvetően területfejlesztés-profilú nemzetközi szervezetek munkájának nyomán követése révén további lehetőségek nyílhatnak az Európai Unió közvetlen támogatási forrásaival kapcsolatos információszerzéshez.

I.1. Határ menti kapcsolatok

Az INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program keretében mindkét tagállam konkrét célkitűzése, hogy a közös együttműködést tovább folytassák a program tematikája szerint. A vármegye határ menti fejlesztéseinek segítéséhez a Program Monitoring Bizottságában való részvételünk biztosít közvetett lehetőséget.

Az Arad Megye Tanácsával közös ROHU00621 és ROHU00626 pályázatok megvalósítása mentén a két megye együttműködésének további erősödése várható.

Az INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program 2021-2027-es megvalósításában való részvétel várhatóan főleg egészségügyi, de akár több területen is közös együttműködések generál majd Arad megyével.

I.2. Kárpát-medencei kapcsolatok

A nemzetközi kapcsolataink rendszerében a Bihar, Hargita és Kovászna megyékkel fennálló testvérmegyei kapcsolatok és együttműködések továbbra is jelentőséggel bírnak, különösen a közös projektek fejlesztését és megvalósítását célszerű szorgalmazni nemzetközi együttműködést támogató közvetlen brüsszeli források tekintetében.

Önkormányzatunk nemzetközi kapcsolatai terén kiemelt jelentőséggel bír a Szlovákiával való együttműködési lehetőségek kialakítása, hiszen a magyarországi szlovákok nagy része Békés vármegyében él, és a legutóbbi népszámlálási adatok szerint a szlovákság Békés vármegye második legnagyobb nemzetisége, több ezer fővel járul hozzá a vármegyei lakosságszámhoz.

A Vajdaság Autonóm Tartomány, illetve Kárpátalja (Ukrajna) irányában továbbra is a nyitottság elvét kívánjuk követni a közvetlen brüsszeli forrásokra beadható pályázatokhoz szükséges partnerség biztosítása érdekében.

I.3. Nemzetközi szervezetekben való részvétel, tájékoztatás

A külügyi programterv megvalósítását segíti az Európai Unió forrásszerzési lehetőségei folyamatos figyelése.

Az INTERREG VI-A Románia-Magyarország 2021-2027 Program Monitoring Bizottságában való aktív képviselet, a CESC tagóságunk, illetve a további interregionális és transznacionális együttműködések támogató programok tájékoztató rendezvényein való részvétel biztosíthatja a Békés vármegyei érdekek érvényesítéséhez az információs háttérrel a jövőben is.